

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 6.Pf.20.309/2023/6.

A felperesek:

I.rendű felperes I. rendű

I. rendű felperes címe

II.rendű felperes II. rendű

I. rendű felperes címe

III.rendű felperes III. rendű

III.rendű felperes lakcíme

A felperesek képviselője:

Keglovics Ügyvédi Iroda

ügyintéző: dr. Keglovics Andrea ügyvéd

ügyvéd címe

Az alperes:

alperes

alperes címe

Az alperes képviselője:

Mayer M. Balázs Ügyvédi Iroda

ügyintéző: dr. Mayer M. Balázs ügyvéd

ügyvéd címe

A per tárgya: sérelemdíj és kártérítés

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 23.P.22.456/2019/107. számú közbenső ítélet

A fellebbezést benyújtó fél: alperes (110. sorszám alatt)

Közbenső ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyja.

A fellebbezési illeték összegét 2.500.000 (kétmillió-ötszázezer) forintban, az I-III. rendű felperesek mint együttes jogosultak másodfokú perköltségét 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forintban, az alperes másodfokú perköltségét szintén 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forintban állapítja meg.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az I. rendű alperes 2016. június 30-án ország1ban a szám1 számú autópályán egy vállalat1 járműszerelvénny utasaként közlekedési baleset részese volt, amelyben életveszélyes sérüléseket és egészségkárosodást szenvedett.

[2] A baleset előzménye az volt, hogy egy járműszerelvénnyel az autópálya jobb oldali külső sávjában lassítva megállt az előtte kialakult forgalmi helyzet miatt. Ezt az ugyanabban a forgalmi sávban mögötte haladó nyerges vontató járműszerelvénnyel vezetője később észlelte, emiatt hirtelen fékezésre kényszerült. Ennek következtében a járműve elveszítette a stabilitását, a vontatott félpótkocsi balra kilendült, majd neki is ütközött az előtte megálló járműnek. Az I. rendű felperest utasként szállító jármű közvetlenül a vészfékezés miatt stabilitását veszített járműszerelvénnyel mögött haladt. A felperest szállító jármű vezetője a veszélyhelyzet elhárítása érdekében – vezetői hiba nélkül – balra kormányozta a járművét, majd erőteljes fékezésbe kezdett, azonban az előtte haladó járműszerelvénnyel ütközése következtében lerövidült féktáv miatt nem tudta elkerülni, hogy járműve a balra kilendült félpótkocsinak ütközzön.

[3] A felperest szállító jármű üzemben tartója a baleset időpontjában az alperessel állt kötelező gépjármű felelősségbiztosítási jogviszonyban.

[4] A balesetet szenvedő I. r. felperes gyermekeit, a II. és a III. r. felpereseket traumatizálta az édesanyjuk sérülése. A II. rendű felperes az iskolát 16 évesen abbahagyta, hogy tudja gondozni az édesanyját, és magába fordult a rá nehezedő felelősségtől; a III. rendű felperes az édesanyja ápolása miatt a munkahelyén nem tud megfelelően helyt állni, az élete elnehezült.

[5] A felperesek a keresetükben - amely 2019. július 1. napján hétfőn érkezett be a bíróságra - a balesettel okozati összefüggésben az I. r. felperest ért vagyoni károk megtérítésére, és a nem vagyoni sérelmeik kompenzálására alkalmas sérelemdíj megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Kártérítés iránti igényük jogalapját a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:524. § (1) bekezdése alapján a veszélyes üzemi kárfelelősségre alapították.

[6] A követelésük elévülése vonatkozásában előadták, hogy a baleset napjától, 2016. június 30-tól számított 3 éves elévülési idő utolsó napja, azaz 2019. június 30-a munkaszüneti nap volt, ezért a hároméves elévülési idő a keresetlevél beérkezésekor, 2019. július 1. napján még nem telt le.

[7] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Elévülési kifogásában arra hivatkozott, hogy a 2016. június 30-án bekövetkezett balesetből erednek a felperesek veszélyes üzemi kárfelelősségre alapított követelései, amelyek 3 év alatt évülnek el, így a követelésük érvényesítésre nyitva álló határidő utolsó napja a Ptk. 6:532.§-a, a 6:538. §-a és a 6:22. § (2) bekezdése alapján 2019. június 30. napja lett volna. Álláspontja szerint, mivel a felperesek a keresetlevelüket 2019. július 1-én nyújtották be a bíróságra, a felperesek követelése elévült.

[8] A veszélyes üzemi felelősség alóli kimentés körében az alperes arra hivatkozott, hogy a baleset okozója nem az általa biztosított gépjármű vezetője volt. Hangsúlyozta, hogy az általa biztosított jármű vezetője a követési távolságot megtartotta, őt cselekvési késedelem nem terhelte, és vezetéstechnikai hibát sem vétett. Okfejtése szerint a baleset elháríthatatlan volt, mert az általa biztosított gépjármű vezetője nem láthatta előre, hogy az előtte haladó járműszerelvény fékezés közben megcsúszik a vizes útesten, a járműszerelvény pedig becsuklik, és a pótkocsija balra kilendül, ezért az ütközés kivédésére nem volt reális lehetősége.

[9] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletet hozott, amelyben megállapította, hogy az alperes köteles az I. r. felperes 2016. június 30-i közúti balesetével okozati összefüggésben az I. r. felperest ért kárt, és a felpereseket ért nem vagyoni hátrány kompenzálására alkalmas sérelemdíj megfizetésére.

[10] Közbenső ítéletének indokolásban kifejtette, hogy a perben a magyar jog alkalmazását a 864/2007/EK. rendelet (Róma II.) II. fejezet 4. cikk (2) bekezdése alapozta meg.

[11] Rögzítette, hogy a veszélyes üzemi felelősség alóli kimentéshez az alperes részéről annak a bizonyítása volt szükséges, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a biztosítottjának, a felperest szállító jármű üzemben tartójának a fokozott veszéllyel járó tevékenysége körén kívül esik - a baleset és az I. r. felperes baleseti sérülése objektíve elháríthatatlan volt. Az alperes kimentési érvelése folytán részletesen elemezte baleset mechanizmusát az igazságügyi szakértő vélemény és annak kiegészítése alapján. Arra a következtetésre jutott, hogy a felperesek nem vagyoni sérelme és az I. rendű felperes kárainak a bekövetkezése objektíve elkerülhető lett volna abban az esetben, ha az alperes által biztosított jármű vezetője a közlekedési vészhelyzet elhárításának a módjai közül nem a balra kormányzást, hanem az azonnali fékezést választotta volna, majd az előtte bebicsakló járműszerelvény észlelését követően jobbra előre kormányozta volna az általa vezetett járművet. Kifejtette azt is, hogy a baleset elkerüléséhez vezethetett volna még a választott vezetéstechnikai megoldás mellett az is, ha további balra kormányzást végez vagy, ha nagyobb követési távolságot tart a jármű vezetője. Álláspontja szerint ezek az elméleti balesetelhárítási lehetőségek kizárták az alperes veszélyes üzemi kárfelelősség alóli eredményes kimentésének a lehetőségét figyelemmel arra is, hogy az alperes által biztosított jármű vezetőjének amagatartása az általános kártérítési szabályok szerint felróható is volt.

[12] Az volt az álláspontja, hogy az objektív alapú felelősség miatt nem volt jelentősége sem annak, hogy a baleset elhárítására alkalmas megoldás a veszélyhelyzet felismerésekor mennyire tűnt kedvezőnek a járművezető számára, sem annak, hogy a jármű vezetője nem láthatta előre az ütközés elkerülhetetlenségét.

[13] Úgy foglalt állást, hogy a felperest szállító járműszerelvény üzemben tartójának fennáll a kártérítési felelőssége, és a Kgyb. tv. 12. §-a és 28. § (1) bekezdése, valamint az

ezekkel a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban álló felelősségbiztosítási szerződés (ÁSZF) 9.§-a és 10.§ (1) bekezdése alapján az alperes helytállási kötelezettsége is. Utalt arra, hogy a balesetben részes és az annak bekövetkezéséért felelős más személyek közös károkozásának csak a károkozók egymás közti viszonyában van jelentősége, mert az általuk okozott kárért a felelősségük a felperesekkel szemben egyetemleges a Ptk. 6:524. § (1) bekezdés alapján.

[14] Az alperes elévülési kifogásával kapcsolatban elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperesek egyes követeléseik mikor váltak esedékessé [Ptk. 6:22. § (2) bekezdés]. Kifejtette a Ptk.6:532. §-a alapján, hogy a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes, ezért a felperesek egyes kártérítési igényeinél külön-külön vizsgálta a károk szubjektív hatályú jogi tényeit. Az I. rendű felperesnek a baleset következtében felmerült ápolási, gondozási kiadásai és jövőbeli járadékigénye vonatkozásban azt állapította meg, hogy azok szükségképpen a baleset 2016. június 30-i időpontjához képest későbbi időpontban keletkeztek. A felperesek sérelemdíj követelése vonatkozásában kifejtette, hogy azok elévülésének kezdő időpontja nem a károkozás, hanem a nem vagyoni károsodás időpontjától függ, ami az álláspontja szerint nem a baleset időpontjával azonos. Kifejtette azt is, hogy a II. és a III. rendű felperesek a baleset napján még nem is értesültek arról, hogy az I. rendű felperes balesetet szenvedett, így nem is szembesülhettek az I. rendű felperes egészségi állapotával, a gondozási, ápolási feladataik pedig jóval később merültek fel. Utalt arra is, hogy a károsult felperesek a nem vagyoni káraik mértékéről, összegéről sem szerezhettek tudomást a baleset megtörténtekor, így a követeléseiket nem is tudták érvényesíteni. Ez a felperesek követelésének érvényesítését menthető okból akadályozó körülménynek minősül, ami a Ptk.6:24.§-a alapján az elévülés nyugvását eredményezi.

[15] Rögzítette, hogy a felperesek keresetlevele a bíróságra 2019. július 1-én érkezett meg, amelyet a bíróság visszautasított, de azt a felperesek szabályszerűen újra előterjesztették, ezért a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 178. § (1) bekezdése szerint a 2019. július 1-én benyújtott keresetlevél beadásának jogi hatályai fennmaradtak. Kifejtette, hogy nem volt jelentősége annak, hogy 2019. június 30. napja, a 3 éves elévülési idő utolsó napja munkaszüneti napra, vasárnapra esett, mert az anyagi jogszabály által megszabott határidő az utolsó napon minden körülmények közt lejár. Álláspontja szerint az anyagi jogi elévülési határidő elmulasztása nem menthető ki perjogi, a Pp. 146. § (5) bekezdésében írt szabályra hivatkozással. Okfejtése szerint a Ptk. 6:538. §-ában meghatározott elévülési idő a keresettel érvényesített mindegyik kártérítés iránti követelés tekintetében 2016. június 30-át követően kezdődött, így a keresetlevél 2019. július 1-i benyújtásáig nem telt el, ezért a felperesek követeléseik nem évültek el.

[16] Az alperes a fellebbezésben elsődlegesen az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének a megváltoztatását és a felperesek keresetének elutasítását kérte. Másodlagos fellebbezési kérelme arra irányult, hogy a másodfokú bíróság helyezze hatályon kívül az elsőfokú ítéletet, és utasítsa az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára.

[17] Az elévülési kifogása tárgyában előadta, hogy a 3 éves elévülési idő a Ptk. 6:538. §-a, 6:22. § (2) bekezdése és 6:532. §-a alapján 2019. június 30. napján telt el, a felpereseknek ezért legkésőbb ezen a napon kellett volna benyújtaniuk a keresetlevelüket, ezt azonban elmulasztották. A felperesek azon túl, hogy arra hivatkoztak a Pp. alapján, hogy a határidő utolsó napja munkaszüneti nap volt, egyebet nem adtak elő, ezért az elsőfokú bíróság a felperesek nyilatkozatán, kérelmén, tényállításán és jogállításán is túlterjeszkedett, megsértve ezzel a Pp. 2. § (2) bekezdésében, a 203. § (2) bekezdésének a) pontjában és a 342. § (3) bekezdésében foglaltakat.

[18] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a felperesek egyes jogcímeken előterjesztett követeléseinek esedékességi időpontját erre vonatkozó tény és jogállítás hiányában, hivatalból vizsgálta. Kifejtette azt is, hogy az elsőfokú bíróság ezen vizsgálatának jogi kiindulópontja is téves, mert az elévülés nem szubjektív jogi tény, nem a tudomásszerzéssel veszi kezdetét, hanem a károsodás (a baleset) objektív tényének a bekövetkezésével. Álláspontja szerint a baleset bekövetkezésének az időpontjában, 2016. június 30. napján esedékessé vált a felperesek valamennyi kártérítés és sérelemdíj iránti követelése, amelyek vonatkozásban összepszerúségi és következményi kérdések nem is lettek volna vizsgálhatók a közbenső ítélet keretében. Részletesen elemezte az egyes követelése esedékessé válásának időpontját és azok nyugvását kizáró körülményeket.

[19] Kiemelte, hogy a II. és a III. rendű felperesek nem bizonyították a sérelemdíj iránti igényüket megalapozó testi épség, egészség megsértését.

[20] A károkozásért való felelősség megállapításával kapcsolatban kifejtette, hogy – a perben beszerzett igazságügyi műszaki szakértői vélemény megállapításai alapján - a veszélyes üzem működési körén kívül eső és elháríthatatlan ok fennállása miatt mentesült a kártérítési felelősség alól.. Előadta, hogy a balesetet nem az általa biztosított gépjármű vezetője okozta, az ő részéről mulasztás vagy hiba nem volt megállapítható. Álláspontja szerint ezért fogalmilag fel sem merülhet a kimentési kötelezettsége.

[21] Előadta e vonatkozásban, azt is, hogy a Ptk. 6:535. § (1) bekezdésének második fordulata szerint a veszélyes üzemi felelősség alóli mentesülés feltétele, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézze elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik. Az igazságügyi szakértő által elkészített szakvélemény alapján pedig a baleset elháríthatatlan volt a balesetet ténylegesen okozó másik jármű magatartása miatt. E vonatkozásban részletesen elemezte a baleset mechanizmusát az igazságügyi szakértő megállapításai alapján, kifejtve, hogy a baleset a legnagyobb gondosság, a közlekedési szabályok maradéktalan megtartása mellett is elkerülhetetlen volt, tehát a baleset elhárítása a gépjármű vezetője számára objektíve lehetetlen volt (BH 1977.146). Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ettől eltérő következtetései ellentétesek az iratok tartalmával és az igazságügyi szakértő véleményével is, a biztosított jármű vezetőjének felróhatóságára tett megállapítások pedig logikai ellentmondásban állnak az objektív felelősség dogmatikai tartalmával.

[22] Kifejtette, hogy a felelősségbiztosítási szerződés alapján fennálló helytállási kötelezettsége járulékos jellegű, amely a biztosított kártérítési felelősségéhez igazodik, és amelynek jogszabályi alapját a Kgf. törvény és a Ptk. vonatkozó rendelkezései határozzák meg. Ezért az ÁSZF alapján megállapított felelősségét vitatta.

[23] A felperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését kérték. Az őket képviselő ügyvédi munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) b) pontja szerint számították fel.

[24] Kifejtették, hogy a baleset mechanizmusának jogi értékelése során fogalmilag kizárt a túlterjeszkedés, a perbeli esetben kiemelten azért, mert a perbeli szakvélemény adatait, megállapításait vizsgálta az elsőfokú bíróság.

[25] Az elévülési kifogás elutasítása vonatkozásban hivatkozott a Kúria Pfv.21654/2019/5. számú precedensképes határozatára, ami kimondja, hogy a károkozó magatartás és a kár bekövetkezésének időpontjai elválhatnak egymástól, ahogyan azt a közbenső ítélet hibátlanul le is vezeti.

[26] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének nem volt fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért a Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelemben bírálta felül az elsőfokú közbenső ítéletet [Pp. 358. § (5) bekezdés].

[27] Az alperes fellebbezése nem alapos.

[28] Az elsőfokú bíróság a kereset jogalapjának elbírálásához szükséges tényállást helyesen állapította meg, a felperesek követelésének jogalapja tárgyában hozott érdemi döntésével a Fővárosi Ítéltábla is egyetértett, azonban mind az elévülési kifogás mind a veszélyes üzemi kárfelelősség alóli kimentés tekintetében az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi indokok alapján, az alábbiak szerint:

[29] Az alperes elévülési kifogásával kapcsolatban a Fővárosi Ítéltábla elsősorban arra mutat rá, hogy a jogszabályban megállapított keresetindítási határidő nem a bírósági eljárás része, a keresetlevélnek a bírósághoz történő benyújtása pedig nem perbeli cselekmény. A kereset megindítása az érvényesíthetőség létszakaszába jutott igény érvényesítése, amely az anyagi jogviszonyhoz kötődik, és az szükségképpen anyagi jogi természetű. Az új Pp. alkalmazása körében az 1/2017. PJE határozat rendelkező része és a 3/2015. PJE határozat V. 1. pontja alapján megfelelően irányadó 4/2003. Polgári jogegységi határozat alapján a keresetlevél benyújtására a jogszabályban megállapított határidő számítására nem

alkalmazhatók a polgári perrendtartás törvényi szabályai, hanem arra az anyagi jogi határidők számításra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

[30] A polgári anyagi jogi határidők számításának szabályait a Ptk. 8:3. § bekezdése tartalmazza. A Ptk. 8:3. § (2) bekezdése szerint a hetekben, hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely elnevezésénél vagy számánál fogva megfelel a kezdő napnak. A Ptk. 8:3. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha a határidő utolsó napja munkaszüneti nap, a határidő a következő munkanapon jár le.

[31] A felperesek perben érvényesített követeléseinek a Ptk. 6:538. §-ában meghatározott hároméves elévülési ideje – a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésében és 6:532. §-ában foglaltakra is figyelemmel - legkorábban az I. rendű felperest ért baleset bekövetkezésének a napján, 2016. június 30-án kezdődhetett meg, mert legkorábban ezen a napon keletkezhettek a felperesek balesetből eredő kárai és személyiségi jogi sérelmei. Ehhez képest a felperesek követeléseinek elévülési ideje legkorábban 2019. június 30-án telhetett el. Az elévülési idő legkorábbi utolsó napja, 2019. június 30. vasárnap volt, ezért az elévülési idő a Ptk. 8:3. § 2019. július 1-én, hétfőn járt le, és az ezen a napon benyújtott és a bírósághoz beérkezett keresetlevél az elévülési időn belül érkezett meg valamennyi követelés vonatkozásban. Bár az elsőfokú bíróság az egyes felperesi követelések esedékessé válását és elévülési idejének kezdő napját elvi dogmatikai szempontból helytállóan vizsgálta külön-külön, azonban részletes egyenkénti vizsgálatra és indokolásra a perben azért nem volt szükség, mert a felperesek a baleset időpontjának alapul vételével is az elévülési időn belül érvényesítették bíróság előtt a balesetből eredő követeléseiket.

[32] A fellebbezésben írtakkal ellentétben a felpereseknek nem kellett az alperes elévülési kifogását elutasítani kérő perfelvételi nyilatkozatukat a jogalap megjelölése útján előadniuk. Egyfelől az elévülés és az anyagi jogi határidő megtartása jogi ténykérdés, másfelől a felperesek kifogásra tett nyilatkozata a Pp. 183. § (1) bekezdése szerinti olyan perfelvételi nyilatkozat, amelyre nem alkalmazható sem a keresetlevél kötelező jogállítására vonatkozó [Pp. 170. § (2) bekezdés b) pont], sem a keresetlevéllel szemben előterjesztendő ellenkérelem [Pp. 179. § (1) bekezdés és 199. § (2) bekezdés b) pont] tartalmi követelményére vonatkozó perjogi előírás. Ezen elévülési jogállításra a felperesnek nyilatkozniuk kellett a Pp. 183. § (1) bekezdése szerint, amelynek tartalmi követelménye a kifogás elismerése vagy tagadása. A felperes nem ismerte el az alperes elévülési kifogását, tagadta annak ténybeli alapját előadva, hogy az elévülési időutolsó napja munkaszüneti napra esett, így keresetlevele az elévülési határideőn belül benyújtottnak minősül. A keresetlevél elévülési jellegű anyagi jogi határidejének a megtartását a bíróságnak ezt figyelembe véve az erre irányadó Ptk. 8:3.§ (1) – (3) bekezdése alapján kellett vizsgálnia, és döntenie az alperes elévülési kifogásáról.

[33] Az alperes biztosítottjának felelősségével kapcsolatban a Fővárosi Ítéltábla elsődlegesen azt hangsúlyozza, hogy az I. rendű felperes sérüléseit, e sérülésekből eredő kárait, valamint a felperesek I. rendű felperes sérüléseire visszavezethető személyiségi jogi sérelmeit több – köztük az alperes biztosítottja által üzemben tartott - közúti jármű ütközése, több személy fokozott veszéllyel járó tevékenysége okozta, míg a felperesek nem folytattak

fokozott veszéllyel járó tevékenységet. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy az alperes biztosítottjának a felelősségét a fokozott veszéllyel járó tevékenységgel okozott károkért való felelősség szabályai szerint kell megítélni.

[34] A Ptk. 6:535. § (1) bekezdése kimondja, hogy aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytat, köteles az ebből eredő kárt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik.

[35] Ennek a törvényi rendelkezésnek az értelmében a fokozott veszéllyel járó tevékenységgel okozott károkért való felelősség nem a károkozó vagy a kárért felelős más személy vétkességén alapul, hanem a felelősség objektív, tárgyi jellegű – a fokozott veszéllyel járó tevékenység folytatója nem mentesülhet a kártérítési felelősség alól azon az alapon, hogy magatartása nem volt felróható, a kárt vétketlenül okozta. Emiatt a perben szükségtelen volt annak vizsgálata, hogy kinek róható fel a baleset bekövetkezése, és az alperes biztosítottja által üzemben tartott, az I. rendű felperest szállító gépjármű vezetője vétkes volt-e a baleset bekövetkezésében, mert az üzemben tartót a járművezető vétlensége nem mentesítheti a kártérítési felelősség alól. Erre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla mellőzi az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából a baleset bekövetkezésének mechanizmusára és a felperest szállító jármű vezetője magatartásának a felróhatóságára vonatkozó megállapításokat.

[36] A Ptk. 6:535. § (1) bekezdése alapján az alperes biztosítottja akkor mentesülhet a felelősség, az alperes pedig a felelősségbiztosítási szerződésen alapuló helytállási kötelezettség alól, ha az I. rendű felperes kárait és a felperesek személyiségi jogi sérelmeit olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik.

[37] A veszélyes üzemi felelősség alóli kimentése vonatkozásban a Fővárosi Ítéltábla elsődlegesen arra mutat rá, hogy a veszélyes üzem körének fogalma nem szűkíthető le a fokozott veszéllyel járó tevékenység eszközére - a perbeli esetben a járműszerelvényre – és a tevékenységet folytató személyre – a perbeli esetben a gépjárművezető balesetelhárítási és vezetéstechnikai lehetőségeire. A közúti gépjárműközlekedés mint fokozott veszéllyel járó tevékenység köre ugyanis a közúton tartózkodó gépjárművön és annak vezetőjén kívül kiterjed az üzemeltetés egyéb körülményeire is, így a komplex közlekedési helyzet egészére, köztük a közúti közlekedés többi résztvevőjére. Erre tekintettel nem tekinthető a közúti gépjárműközlekedés körén kívül eső külső oknak a közúton kialakult és éppen a fennálló közlekedési helyzet (Kúria Pfv. 20.830/2018/4. és BDT2009. 1950.).

[38] A Kúria több eseti döntésében is rámutatott már arra, hogy a balesetet szenvedő járművel egyidőben, azonos útszakaszon haladó járművek és azok veszélyhelyzetet előidéző közlekedése nem tekinthető a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül eső oknak (Kúria Pfv.III.21.805/2014/3., Pfv.III.20.418/2018/5.). Így nem tekinthető az alperes biztosítottja által folytatott fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül eső oknak az,

hogy más járművek balesetet eredményező közlekedési veszélyhelyzetet idéztek elő. Mivel az üzemben tartó felelősség alóli mentesüléséhez egyidejűleg szükséges két feltétel közül az egyik nem teljesült, a felelősség fennállása szempontjából nem volt jelentősége a másik konjunktív feltétel teljesülésének - annak, hogy a baleset bekövetkezése objektíve elháríthatatlan volt-e. A Fővárosi Ítéltábla itt utal arra, hogy a Ptk. 6:535. § (1) bekezdése szerint nem a konkrét kárnak vagy személyiségi jogi sérelemnek, hanem a kár vagy sérelem okának kell elháríthatatlannak lennie ahhoz, hogy a fokozott veszéllyel járó tevékenység folytatója mentesüljön a felelősség alól. Ebből pedig az következik, hogy a mentesüléshez nem elegendő, ha a konkrét kár az adott konkrét helyzetben nem volt elhárítható, hanem ahhoz az szükséges, hogy objektíve ne álljon rendelkezésre a kár vagy sérelem okának elhárítására alkalmas eszköz. Az I. rendű felperes kárait és a felperesek személyiségi jogi sérelmeit több gépjármű ütközése okozta. Ez az ok objektíve elhárítható volt mind az alperes biztosítottja által üzemben tartott, mind a balesetben részes többi gépjármű vezetője részéről.

[39] A Fővárosi Ítéltábla megjegyzi azt is, hogy a mentesülés okának vizsgálata nem szűkíthető le a kár bekövetkezésének pillanatára, hanem az azt megelőző teljes okfolyamatot szükséges értékelni. Ennélfogva mindig az adott ügy egyedi körülményeinek figyelembevételével kell állást foglalni abban a kérdésben, hogy a konkrét forgalmi helyzetben és nedves útburkolati viszonyok mellett a járművezetőnek mire kellett számítania. Ebben a körben volt jelentősége azoknak a szakértői megállapításoknak, amelyeket az elsőfokú bíróság részletesen elemzett és értékelt: a követési távolság balesetet megelőző megválasztásának, a baleset elhárítására alkalmas több vezetéstechnikai lehetőségének és az intenzív fékezés és a jobbra kitérés lehetőségének is. Volt tehát több olyan lehetőség is, amellyel a járművek ütközése elkerülhető lett volna.

[40] A perben nem volt vitás, hogy az I. rendű felperesnek a baleset következtében sérült a Ptk. 2:42. § (2) bekezdésében és 2:43. § a) pontjában védett, a testi épséghez és az egészséghez fűződő személyiségi joga, ezért a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján az I. rendű felperes sérelemdíjra jogosult. A felperes í perben bizonyította, hogy a balesettel okozati összefüggésben vagyoni kára is felmerült. A Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az I. rendű felperest ért baleset hátrányosan változtatta meg a II. és a III. rendű felperesek életkörülményeit, ennek következtében a II. és a III. rendű felpereseket is olyan nem vagyoni hátrányok érték, amelyek a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján megalapozzák a II. és a III. rendű felperesek sérelemdíj iránti követelését is. A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a bírói gyakorlat egységes abban a kérdésben, hogy a köztudomású tényekre alapított hivatkozás és azok értékelése is elfogadható a sérelemdíj alkalmazása során (BH2020.235.; BDT2018. 3821.).

[41] Az I. rendű felperes kárait és a felperesek személyiségi jogi sérelmeit nem kizárólag az alperes biztosítottja által üzemeltetett gépjármű okozta, hanem több gépjármű ütközése okozta. A balesetben részes gépjárművek üzemben tartói a felperesek tekintetében közös károkozónak, illetve jogsértőnek minősülnek, ezért felelősségük a felperesekkel szemben a Ptk. 6:524. § (1) bekezdése alapján egyetemleges. Az egyetemleges felelősségre tekintettel a Ptk. 6:29. § (2) bekezdése alapján az I. rendű felperes a teljes kárának a megtérítését, illetve a felperesek az őket megillető teljes sérelemdíj megfizetését követelhetik az az alperes biztosítottjától.

[42] Az alperes az I. rendű felperest szállító gépjármű üzemben tartójával kötött felelősségbiztosítási szerződés alapján köteles helytállni azokért a károkért és jogsérelmekért, amelyeket az üzemben tartó okozott.

[43] A perben fennállt a közbenső ítélet hozatalának a Pp. 341. § (4) bekezdésében megszabott valamennyi feltétele, ezért az elsőfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelően járt el, amikor közbenső ítéletet hozott. Az alperes fellebbezésben előadott körülmények – azok bizonyítottsága esetén – a sérelemdíj összegszerűsége körében értékelhetők a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében írtak alapján.

[44] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes közbenső ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – részben eltérő indokolással - helybenhagyta.

[45] A Pp. 81.§ (1) bekezdése szerint, ha törvény eltérően nem rendelkezik, a bíróság a felszámított perköltség viseléséről az eljárást befejező határozatban hivatalból dönt. A Fővárosi Ítéltábla a pert csak a jogalap tekintetében eldöntő és az eljárást be nem fejező közbenső ítélet jellegére tekintettel a felek fellebbezési eljárásban felmerült költségeit és a fellebbezési eljárás illetéket csak megállapította, figyelemmel arra is, hogy a perben a pernyertesség és pervesztesség aránya csak a követelés összegére vonatkozóan folytatandó tárgyalás eredményéhez képest lesz megállapítható.

Budapest, 2023. október 31.

Dr. Lente Sándor s.k.

a tanács elnöke

Dr. Virág Csaba s.k.

előadó bíró

Dr. Csóka István s.k.

bíró